

“We hoeven elkaar niet te knuffelen. Maar het zou toch mooi zijn als ook racisten kunnen lachen met Patser”

INZICHT

SAÏD BOUMAZOUGHE

RAPPER EN ACTEUR

Saïd Boumazoughe (30) richtte in 2012 mee het Antwerpse hiphop- en theatercollectief NoMoBS op en vormt samen met Salahdine Ibnou Kacemi SLM. Hij vertolkt een van de hoofdrollen in *Patser*, de nieuwe film van Adil El Arbi en Bilall Fallah.

Tekst Wim Denolf & Foto Fred Debroeck

Honger is soms belangrijker dan een diploma. Een conservatoriumopleiding mocht niet van mijn ouders, dus moest ik de woordkunst en het acteren al doende onder de knie krijgen. In veel projecten was mijn achtergrond ook een voordeel, want als *derrien* van 't Kiel in Antwerpen kén ik de realiteit van sociale woonblokken en buurtpleinjes. Net als de spanningen en frustraties daar. Dat helpt me aan de zijde van toppers als Matteo Simoni of De Roofers: ik leer van hen, en zij van mij.

Teksten schrijven en rappen was altijd mijn uitlaatklep. Die had ik ook nodig, als enige Marokkaan op een witte school en buitenbeentje zonder rolmodellen. Ik begrip goed waarom veel jongeren een laag zelfbeeld ontwikkelen, hun geloof in de toekomst verliezen en zich van iedereen afkeren. Via verhalen over mijn Marokkaanse voorouders, rondreizende verhalenvertellers, projecten als NoMoBS en theatermakers als Michael De Cock besefte ik echter dat er ook voor mij een plaats was. Het woord is een instrument waardoor mensen in een zaal naar je luisteren, en je bereikt er meer mee dan met straatgeweld.

Als opbouwwerker in het Antwerpse dweilde ik met de kraan open. Vier jaar jongeren op straat begeleiden: dan voel je je vaak machteloos. Velen kampen met meerdere problemen tegelijk – thuis, op school en elders – en zijn door de maatschappij al afgeschreven. Van opbouwwerk was steeds minder sprake: op het einde werkte ik meer rond veiligheid dan rond welzijn. Geef mij maar wat ik nu doe, daarmee beteken ik meer voor jongeren die naar erkenning en perspectief snakken dan als opbouwwerker.

Alles gebeurt om een reden. Ik had geen rimpellose jeugd, maar die heeft me mee gemaakt tot wie ik ben. Dat is ook wat ik jongeren vertel: gebruik je ervaringen en maak er het beste van – *ewa ja*. Een slachtofferrol en zelfbeklag helpen je niet, integendeel. Die jagen mensen weg. Adil en Bilal beseffen dat ook: hun films kaarten heftige dingen aan, maar humor en andere middeljes maken het verteerbaar. Op dezelfde manier rappen Salahdine en ik met SLM bijvoorbeeld over discriminatie. Vergelijk het met slagroom: het is room, maar je moet hem opkloppen voor hij op de taart kan.

Je terugtrekken op een eiland is gemakkelijk. De clip van *Ewa Ja* van SLM heeft sinds september vorig jaar

meer dan 1,3 miljoen views, en ook NoMoBS is op eigen kracht groot geworden. Is meer diversiteit in de mainstream daarom niet meer belangrijk? Moeten we de traditionele media en de showbiz nu afwijzen omdat we die toch niet nodig hebben? Dan versterken we de hokjesmentaliteit die met het probleem is, ik ben liever een bruggenbouwer, hoe moeilijk dat soms ook is.

Van de filmcritici lig ik niet wakker. Een revelatie genoemd worden is leuk, maar mij interesseert vooral wat *Patser* teweeg zal brengen bij jongeren. Zij zullen deze film pushen. Ook *La Haine* werd niet gedragen door de mainstream, maar door de jeugd. Mijn volgers mogen gerust hoge verwachtingen hebben. *Patser* brengt uiteenlopende mensen samen, doorbreekt taboes als drugshandel in de Marokkaanse gemeenschap en neemt de hiphocultuur serieus. De hoofdpersonages staan ook als een huis.

Entertainment moet entertainen. *Patser* biedt dus geen antwoord op de drugsproblematiek of samenlevingsproblemen. Sommigen zullen de dubbele bodems en karikaturen niet eens zien en concluderen dat alle Marokkanen hetzelfde zijn. *Fine*, we hoeven elkaar niet te knuffelen. Maar het zou toch mooi zijn als ook racisten kunnen lachen met *Patser* en we mensen iets anders geven om over te praten dan de hoofdhoek en terreur. Hopelijk schatten ze ook het gekleurde talent in Vlaanderen meer naar waarde. Je kunt heus wel met ons samenwerken. (lacht)

Mijn generatie opent deuren voor de volgende. Wij hadden enkel Mo in *Thuis* en Brahim, en het was niet aan pakweg Jan Verheyen om daar iets aan te veranderen. Nu nemen mensen met een migratieachtergrond zelf initiatief en is er, na zestig jaar naast elkaar leven, echt een gevoel van hoogdringendheid. Daarom pushen Adil en Bilal hier talent, in plaats van Hollywood te veroveren, en zijn er nu boegbeelden als Ish Ait Hamou, Kamal Kharmach, Aster Nzeyimana, Danira Boukhriss en Fikry El Azzouzi. Zij inspireren op hun beurt anderen. Mijn generatie wordt nog exotisch genoemd, maar geloof me, diversiteit wordt het nieuwe normaal.

Patser draait nu in de bioscoop. Boumazoughe speelt van 2 februari tot 8 maart ook in *Drarrre in de nacht*, onder meer in de KVS in Brussel en De Roma in Antwerpen. kvs.be, deroma.be

Knack/Weekend Knack 24/01/2018, bladzijden 14 & 15

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via Knack/Weekend Knack

